

POPÜLİZM ve DIŞ POLİTİKA: GÜNEY ASYA POPÜLİSTLERİNİN “ÖNEMLİ ÖTEKİSİ” ÇİN

Bilgen Sütçüoğlu
İstinye Üniversitesi, bilgen.sutcuoglu@istinye.edu.tr

ÖZET

Popülizm çalışmalarında terimin ontoloji konusundaki fikir ayrılığı da vaka çalışmaları kadar yer tutmaktadır. Bu çalışma fark ve anlaşmazlıklara rağmen ‘saf halk’ ve ‘seçkin’ ikiliği ve çatışmasının popülizmi betimleyen özellik olduğunu eleştirel bir tarama ile savunmaktadır. Analitik bir araç olarak popülizmin izini sürerken bu ikiliğin varlığının asgari ölçüt olabileceği ve dış politika yapımına etkisinin hangi sorular çerçevesinde çalışılabileceği tartışılmıştır. Kimlik çalışmalarının temel referans noktası ‘biz’ ve ‘onlar’ kavramlarının yeni biçimi olarak popülizm, kendi halkını inşa eder. Bu anlamda ilk adım olarak liderin popülist olduğu tesis edilmeli, devamla dış politikasının farklılık ve değişim sergileyip sergilemediği incelenebilir. Güney Asya’da hali hazırda yönetimde olan popülist liderlerin dış politikalarında, yine kimlik çalışmalarını bakışıyla Çin ‘önemli öteki’ olarak merkezi bir yerdedir. Çelişkili gibi görülebilecek ilişkiler kapanmanın imkansızlığı ile açıklanabilir.

Anahtar Kelimeler: Popülizm, Dış Politika, Söylemsel Yaklaşım, Çin

1. Giriş

Uzun yıllar Latin Amerika siyasetini açıklayan bir terim olarak karşımıza çıkan popülizmi duymadığımız bir gün geçmemekte. Çeşitli medya mecralarında ve elbette akademik çevrelerde popülizm ile bir şekilde bağlantılı ya da doğrudan inceleyen makaleler, konferanslar, tartışmalarla çevrelendik. *The Guardian* gazetesinin finanse ettiği ve yayınladığı *Team Populism* endeksine göre dünyanın en popülist dördüncü liderleri de ülkemizin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan (*The Guardian*). Aynı çalışmaya göre en azından 2008 yılından beri dünyayı saran bir söylem ile karşı karşıyayız. Her ne kadar gazetenin kullandığı anlam eleştirilmiş olsa da (Brown ve Mondon, 2020) alanın önemli isimlerini bir araya getiren *Team Populism*’in çıktılarını yansıtan tablo güvenilir bir resim çizmekte. Popülizm deyince ilk akla gelen akademisyenlerden Cas Mudde ise 1980’lerden itibaren artan ‘sözde popülist partiler’ ve çalışmalar olduğu iddiasıyla etkili makalesini açıyor (2004: 541).

Bu çalışmanın amaçlarından biri popülizmin tanımına olmasa da literatürdeki asgari paydaşları arayarak bir analiz aracına ulaşmak. Metnin kısa versiyonu 10 Aralık 2020 tarihinde ‘Güney Asya ve Çin bağlamında Popülizm ve Dış Siyaset’ panelinde sunulmuştur. Panelin diğer sunuşlarında Hindistan, Filipinler, Endonezya ve Pakistan’ın popülist liderlerinin dış politikalarını inceleyen vakalarda uygulanan yaklaşımı özetlemektedir. Bu bağlamda analiz metninin diğer amacı da Uluslararası İlişkilerde popülist liderlerin etkileri nasıl çalışılabilir konusunda çerçeve sorular önermektir. Vakaların detaylarına burada girilmeyecek olmasına rağmen Güney Asya popülist liderlerinin dış politikasında Çin’in ‘önemli öteki’ olarak çalışılması da önerilmektedir.

Popülizmi ele alan çalışmalardaki ortak nokta ‘halk ve seçkin’ karşıtlığı olarak ortaya çıkmıştır. O sebeple, ‘halk’, ‘içerdeki iyiler’ ve ‘dışardaki kötüler’ ilişkisinin en genel ve temel yansımalarından biri olan milliyetçilik ile popülizm farkı da sorgulandı. Temel çıkış noktam diğer kimlik temelli siyasetlerden farkını anlamak oldu. En nihayetinde popülizm de ‘biz’ ve ‘onlar’ inşa ediyor ise kimlik, milliyetçilik, popülizm çalışmalarına katkı vermiş akademisyenlerin popülizm yaklaşımları fark ve özellikleri daha netleştirecektir. Laclau, Mouffe, Stavrakakis, Brubaker ve Wodak’ın popülizmi nasıl ele aldığı incelenmiştir. Diğer tanım ve yaklaşımları da inceleyerek ontolojik farklılara rağmen asgari paydaş taranmıştır.

2. Popülizm Tanımları

2.1. İdeoloji, Tarz veya Strateji Olarak Popülizm

Mudde, ‘*The Populist Zeitgeist*’ makalesi ve diğer kitaplarında açıkladığı üzere popülizmi bir ince-merkezli ideoloji olarak ele alır (Mudde, 2004: 543; Mudde; Kaltwasser, 2017: 6). Diğer ideolojiler gibi bir dünya görüşü, bir bakış açısı olsa da birçok soruna kapsamlı cevaplar sunamaz. Peki popülizmin dünya görüşü nedir? Aslında o da sadece popülizme özgü olmayan Maniştik yaklaşımdır. Toplum siyah ve beyaz olarak ikiye ayrılmıştır. Toplumda iyiler ve kötüler vardır ve mutlak kategorilere göre saf ve temiz bir halk ve onları sömüren, yozlaşmış, erdemsiz seçkinler arasında zıtlık bir gerçektir (Kalaycıoğlu, 2020: 9). Bu yaklaşımın normatif olduğu da aşikâr. Halkın değerleri ki bunlar halkın sağduyusu ile belirlenir, hakikatin kendisidir.

Mudde halkın elit üzerinden tanımlandığını, halkın ne olmadığı ile belirlendiğini vurgular. Bu anlamda aşağıda daha detaylı açıklanacak olan söylemsel yaklaşıma benzediği söylenebilir fakat iki görüş arasında önemli bir ayrım söz konusu. Mudde gibi popülizmi ince-merkezli ideoloji olarak tanımlayan çalışmalarda popülist

siyasetçinin ya da siyasetin hitap ettiğini ya da temsil ettiğini iddia ettiği halkın varlığını sorgulanmadığını görüyoruz. Siyasetçinin saf halk varmış gibi yapmasını verili kabul eder. Popülist liderler o saf ve bütün halk bir olguymuş gibi onlara konuşur, sessiz çoğunluğun haklarını aradığını dile getirir, onların oylarına talip olur. Çalışmalar da liderlerin politika ve retoriklerini incelemektedir. Örneğin, Esen (2019) Latin Amerika ve Avrupa örnekleriyle popülist ülkelerdeki demokratik gerilemenin öncülüğünü çektiğini ve popülistlere karşı geliştirilebilecek stratejileri ele almaktadır.

İnce-merkezli popülizmin diğer ideolojilerle eklenmesi kaçınılmazdır. Mudde'ye göre bu tanım farklı coğrafyalarda popülizmler görülüyor olmasını ve nasıl hem sol hem sağ politikalarla ilişkilendiğini açıklar. Bu durum literatürde popülizmin tanımı konusunda karışıklığa yol açıyor ve aslında kendi başına var olamayan ideolojinin nasıl araştırılacağı sorusunu doğuruyor olsa da Mudde için düşünsel yaklaşım faydalı görünmektedir. Düşünsel yaklaşım ya da ideoloji tanımına getirilen eleştirilere baktığımızda popülizmin, milliyetçilikle, Avrupa Birliği karşıtlığı ama aynı zamanda neoliberalizm eleştirisi içerebilmesi ve ideoloji kavramının kendisi de muğlakken, açıklama kapasitesi sorgulanır. Aslanidis (2016), Mudde'nin aslen Freeden'dan (1998) aldığı ince-merkezli ideoloji kavramının tanımındaki kısıtlarını ve metodolojik sorunları üzerinde durur.

İdeolojik tanımla en ters düşen yaklaşım ise popülizmi bir siyasal tarz olarak açıklayanlar. Örneğin Moffitt ve Tormey (2014) göre siyaset bir gösteri gibi incelenmeli, siyasetçi de bir ünlü. Günümüz popülizminin en önemli özelliklerinden biri olarak tarzın öne çıktığını iddia ediyorlar. Siyaset tarzı ile kast edilen "siyasal ilişkileri üreten performans repertuarı" (Moffitt ve Tormey, 2014: 387). Popülist liderler duygulara hitap edebilen, hem halkla bağ kurabilen ama bir ünlü gibi performansıyla öne çıkan kişiler. Durumdan duruma liderlerin 'ne söyledikleri' yani içerik veya 'nasıl söylediklerinin', yöntemleri önem kazanabiliyor. Söylemsel analizden de söylemin daha çok içerik odaklı olduğu iddiasıyla kendini ayırıyor.

Halk ve seçkin ayrımı konusundaki görüşlerine baktığımızda popülist tarz için de aynı ikiliğin önemli olduğunu söyleyebiliriz. Mudde'den farklı olarak seçkinlerin yozlaşmışlığı vurgusunu popülizmin temel taşı olarak görmemekteler. Seçkin veya seçkinlerden olmamak yeterli tanımlayıcı kriter sayılıyor. Popülist tarzın önemli bileşenlerinden biri ise krizlerin halk ve düşman yaratmak için araçsallaştırılması. Krizler popülizmi ortaya çıkartan bağımsız değişkenler olmaktan çok popülist tarzın krizleri derinleştirdiği ve lideri kurtarıcı olarak konumlandırılması Moffitt'in (2014) literatüre önemli bir katkısı olarak görülebilir.

Strateji olarak popülizm de halkın değerlerini takip edip sosyal örgütlenme yöntemi olarak ele alınıyor. Latin Amerika çalışmalarında daha yaygın olarak gördüğümüz bu yaklaşıma göre liderler bireysel olarak halk ile doğrudan bağ kurarak, yerleşik kurumları nerdeyse yok sayarak, toplumsal örgütlenmenin başını çekerler (Bonikowski ve Gidron, 2016). Örneğin Barr (2009) karizmatik lider özelliklerinden ziyade liderin kendisini elitlerden farklı, halka yakın hatta halkın içinden biri olarak desteklediği bir siyasal ortamdan bahseder. Seçkin ve halk karşıtlığına vurguyu yine ortak referans noktası olduğunu görebiliriz.

2.2. Siyasal Söylem Olarak Popülizm

Popülizm siyasetin ta kendisidir der Laclau. Popülizmi bir siyasal söylem olarak ele alan Laclau, diğer söylemler, anlamlar ve kimlikler gibi popülizmi de toplumlarda kaçınılmaz olan ayrışmaların nasıl siyasallaştığıyla açıklamaktadır. Mouffe ile birlikte yazdıkları ve *Hegemonya ve Sosyalist Strateji* (1985) kitabında geliştirdikleri kavramları kullanarak, antagonizmler üzerinden devamlı bir ilişkiler bütünü olarak görür siyaseti. Siyasal uzlaşma arayışı, farklılıkları göz ardı eder ve toplumsal gerçeklerle örtüşmez. Çatışma her zaman olacaktır ama bu çatışmaların diyalogu ve diyalektiği siyasalı yaratır.

Popülizmin önkoşulu karşılık bulamamış talepler, tatminsizliktir. Farklı hatta bambaşka sebeplerle tatminsizlik yaşayan, kendini temsil edilmiyor hisseden, siyasetten dışlanmış görenler arasında eşitlik zinciri yani bir ortaklık oluşması ihtimali vardır. Popülist söylemin öne çıkarttığı halk da aslında bir boş belirleyendir. Kendi başına bir anlamı yoktur, anlamı söylem ile yaratılmaktadır. İç sınırlar belirlenirken her zaman dış sınırlar yani gruptan olmayanlarla karşılaştırma zorunludur. Popülist söylemde iç sınır ya da içerideki mazlum, toplumun bütününden ayrı, farklılığı, ezilmişliği, tatminsizliği üzerinden kurgulanır.

Popülist söylemde aslında halk herkesi işaret etmez, tabii, hakiki ve meşru olan bir halk kurgulanır. Popülizmin özcülük vurgusuna rağmen sosyolojik kategoriden ziyade inşa edilen gruplar olarak halk ve seçkinler popülist söylem tarafından yaratılır. Bu anlamda post-yapısalcı söylem analizi bize popülist liderlerin hitap ettikleri grupların hakiki varlıkların sözcüsü olmadığı onların kurucusu, üreticisi olduklarını hatırlatması açısından önemli bir katkıdır.

Mouffe (2019) da tam bu noktada tartışmaya *Sol Popülizm* kitabıyla katılarak bir siyasal strateji önerisinde bulunuyor. Sosyal demokrasinin hegemon, neoliberal politikaları kabulü ve sınıf temelli analizlere çakılı kalmasının solu zayıflattığı eleştirisi üzerinden solun popülist momentini yakalayarak kendi halkını üretebileceğini, hatta bunu yapması gerektiğini iddia ediyor. "Popülist moment", neoliberal hegemonya süresince şahit olunan politik ve iktisadi dönüşümlere karşı çeşitli direnişlerin ifadesidir" (Mouffe, 2019: 24). Halk bir biyolojik hatta sosyolojik hakikat olmadığına göre popülist moment, feministler, göçmenler, gezegenin geleceğini dert edinenleri

halk olarak inşa edilmesi için bir fırsat yaratmıştır. Laclau'nun da söylediği gibi bambaşka taleplerin eşitlik zinciri 'halk' olarak tanımlanacaktır.

Wodak'ın (2015) sağ popülist söylemleri incelediği çalışması da düşünsel yaklaşım ve söylemsel yaklaşımın bir karması gibi görülebilir. Wodak inşacı yaklaşımın en temel düşünürlerinden olmuştur ve ulusal kimliklerden (2009), Avrupa Birliği'ne söylemsel kimlik inşası çalışmalarına katkılarıyla bilinir. Sağ popülizmi bir ideoloji olarak tanımlıyor. Bu ideoloji seçkin karşıtlığı ve serbest piyasa ile sınırlı bir iktisadi liberalizm sac ayakları üzerine kurulmuştur (Wodak, 2009: 8). Popülist özelliği ise hemen hemen homojen bir halkın mensubu sıradan insanlara hitap ediyor olmasıdır. Wodak, etnik, ırk temelli, ulusal tüm *demos*ların söylemsel olarak sınırlarının çizildiğini ve bu sınırların tabii olarak algılayan özcü bir yaklaşımın ürünü olduklarını hatırlatıyor. Popülizmin *demos*unda da sınıf, cinsiyet, din temelli farklılıklar yoktur.

Söylem sadece kelimelerden oluşmadığı için Wodak hem içerik hem de tarz olarak sağ popülist söylemi inceler ve dokuz temel özelliğini belirlemiştir (2009: 23). Oluşan listenin başında da yine ideal, homojen ve özcü bir 'halk' anlayışı ve ona düşmanlar sahnededir. Dışlayıcı retorik 'biz'den olmayanları ve popülist siyasetçileri halkın kurtarıcısı, koruyucu olarak üretir. Sağ popülistler korku siyaseti üzerinden meşruiyet tesis eder ve cahillikten neredeyse övünürler. Halkı/bizi tehdit eden kurumlar, azınlıklar, göçmenlerin eleştirisi, dışlanması söylemlerinden eksik olmaz. Wodak anti-entelektüalizmin de üzerinde duruyor ve cahil kibri de sağ popülistlerin ayırt edici özelliklerinden biri olarak dile getiriyor. Lider ve performansı da bu analiz içinde önemli yer tutuyor mesela sosyal medya kullanımları, görünüşleri, yaklaşılabılır olmaları gibi özellikleri de inceleniyor. Bu özellikler Endonezya, Hindistan, Filipinler ve Pakistan'ın liderlerinde de öne çıkmakta.

Söylemsel yaklaşımda popülizm alanında Laclau'nun öğrencisi olan Stravakakis'i anmadan geçemeyiz. Milliyetçilikle popülizmi ayırt etmek için De Cleen ile birlikte sundukları çerçeve popülizm asgari ölçütleri ve kendi özgü özellikleri arayışında yön gösterici nitelikte. De Cleen ve Stravakakis (2017; 2020) halk ve ulus kavramlarının birbiriyle karıştırıldığını ya da birbiri yerine kullanıldığını ve bunun sebebinin de hepimizin modern toplumlarda ulus-devlet çerçevesinden çıkamamamız olarak koyuyorlar. Milliyetçi söylem halkı ulus olarak tanımlamayı neredeyse otomatikleştirmiş durumda, alternatifini hayal edemiyoruz.

Halbuki onlara göre fark popülistlerin dikey düzlemde hareket etmesi. Popülizm güç, statü, sosyo-ekonomik dağılımı aşağı/yukarı arasındaki çatışma olarak kurguluyor. Boş belirleyen 'halk' ya da mazlum terimleri ile ortak sorunlar etrafında eşitlerken, bu hislerini yukarıdaki seçkinlere yönelmelerini de sağlayarak üretiyor. Laclau'nun da belirttiği gibi popülist söylem tüm toplumu mesela tüm ulusu temsil etmek gibi bir amaç gütmüyor. Kendi bir alt grup, daha saf daha sağduyulu bir grubu diğerlerinden yani seçkinlerden ayırt eder. Stravakakis'in yaklaşımına göre milliyetçilik ulusa dışsal tehditler üzerinden işler. Yatay eksende, içeridekiler/dışarıdakiler yani ulusun mensupları ya da başka ulusa mensuplar ayrımı oluşturur. Brubaker (2020) da popülizm ve milliyetçiliğin farkları ortaya koyma çabasında milliyetçilik küresel çerçevedeki farklılıkları, popülist belirli bir yönetim sistemi/devlet içi farklılıklarla ilgilidir şeklinde formüle etmiş.

Bu ayrıma göre popülizm başka halklarla ilişkili değil ama ulus başka ulusların zıttı olarak tahayyül edilir. Ulusun da bir inşa olduğunu hatırlarsak milliyetçilik ulusu sadece belli bir coğrafi alandaki insanları tanımlamaz ve onun dışındakileri üzerinden kendi üretmez. Ulus-devlet sınırlarını aşan ulus tasarımları kadar, içeride de ulusun tabiiği sorgulayan, sınıfsal, dini, etnik kimlikleri ile ulusun birliğine, bütünlüğüne tehdit olarak algılanan azınlıklar da komşu uluslar kadar ötekileştirir.

Ulusun da milliyetçi söylemin inşası olduğunu biraz göz ardı etmiş gibi görünse de bu bakış açısı popülizmi sağ popülist, özellikle de Avrupa'da görüldüğü şekliyle göçmen ve çokkültürlülük karşıtlığına indirgemekten alı koyabilir. Mesela AB karşıtlığı bir lideri popülist olarak tanımlamak için yeter ölçüt değil. Bir siyasetçi ülke içindeki seçkinleri halka değil dış güçler mesela AB gibi küresel seçkinler kurumuna sadık olmakla eleştiriyorsa popülist diyebiliriz. Popülizmin, milliyetçilikten farkı ulus-devlet içi toplumu bir bütün halk yani ulus olarak üretmek yerine alt grup olarak saf halk inşasıdır yaklaşımı popülizm çalışmalarında bir analiz aracı arayışımızda faydalı gözüküyor.

3. Popülizm ve Dış Politika: Güney Asya ve Çin İlişkileri İçin Bir Yaklaşım Önerisi

Kimlik siyasetine tepki gibi gözükse de popülistler kimlik siyaseti yapmaktadır. Din, dil, etnisite, toplumsal cinsiyet temelli siyasetleri halk potasında eritmeyi, eritemiyorsa seçkincilik olarak dışlamayı hedefleyen çoğunlukcu bir kimlik siyaseti olduğu iddia edilebilir. Azınlıkların tekelinden çıkartarak sözde çoğunluğun ortak kimliği ve tabii ki kimlik oluşumunun olmazsa olmazı öteki olarak seçkinlere karşı iç sınırlar ve eşdeğerlik zinciri yaratma çabasıdır. Popülizm, biz ve öteki isimlerinin, isim verme eyleminin yeni formunda bir siyasal söylemdir.

Kimlik üreten bir söylem olarak popülizmin dış siyasete nasıl yansımaları tartışmak için de 'popülist liderlerin dış siyaseti nedir?' sorusuna cevap aramak, dış siyasette popülist söylem aramaktan daha anlamlı olacaktır. Temel varsayım, 'Kimin yönetiminde olduğu dış siyaseti doğrudan etkiler'.

Ülke sınırları dışındakilerle ilişkileri milliyetçilik alanına, iç siyasetteki halk, seçkin ayrımını da popülizm alanına kısıtlamaya çalışarak, dış politika ve popülizm ilişkisi çalışırken incelenen lider popülist mi sorusunun doğru bir başlangıç olacaktır. Yukarı belirlenen asgari paydaşlara göre popülizmden bahsetmek için 'saf halk' ve

'seçkinler' ayrımının siyasi söylemdeki varlığı aranmalıdır. Ülke dışı ilişkilerdeki biz ve onlar ayrımının milliyetçiliği işaret etmesi mümkün olduğundan, dış politikasında popülist retorik aramak yerine bir popülist dış siyaseti nasıl etkiler sorusu popülizmin etkisini incelemek için gerekli bir kısıt olarak kendini göstermektedir.

Buna göre popülizm ve dış siyaset ilişkisi incelenirken öncelikle incelenen vaka ülkenin liderinin popülist olup olmadığıyla başlanabilir. Yukarıda özetlenen sonuçlara göre, liderin söylemlerinde mutlaka 'halk' ve 'seçkin' ayrımı olmalıdır ki popülist olarak tanımlanabilsin. Bunun yanında popülist liderler elbette sadece 'halk' inşa etmekle yetinmezler. 'Kendisini halktan biri olarak sunuyor mu? Halkın dertlerini, tatminsizliklerini, sorunlarını bildiğini ve çözümün kendisinde olduğunu savunuyor mu?' sorularının yanıtları da popülist liderleri belirlemek için yön gösterici olacaktır.

İkinci olarak da popülist liderle birlikte dış siyasette değişimlerin izi sürülmelidir. Eğer anlamlı bir değişim yoksa kimin yönetimde olduğu önemlidir varsayımı temelsizleşecektir. Plageman ve Destradi'nin (2019) Hindistan vakası için önerdiği gibi ikili ilişkilere öncelik verip vermediği sorulmalıdır. Popülist liderlerin dış politikasını ikili ilişkiler mi çok taraflılık mı öne çıkmakta olduğu incelenebilir. Popülistlerin kendilerini halktan biri olarak sergilemeleri ve halkın sağduyusunu temsil ettikleri hatırlanacak olursa, ikili ilişkilerde liderliğini sergilediğini iddia etmesi daha olasıdır. Buna bağlı olarak bölgesel ve uluslararası örgütlerin politikalarına uyumlu bir dış politika sergileniyor olup olmadığı da bir diğer araştırma sorusu olarak çalışmalara yön verebilir.

Filipinler, Hindistan, Endonezya'nın Çin ile ilişkisinde yine söylemsel kimlik oluşumu yaklaşımından Çin bu ülkelerin 'önemli ötekisi' olarak tanımlanabilir. Tüm kimlikler bir diyalog ve güç savaşının yansımalarıdır ama her zaman 'biz' olmayan tamamen karşı kampta olarak da görülmez. Goerge Herbert Mead'ın psikoloji alanında kullandığı 'önemli öteki' terimini Charles Taylor 'Tanınma Siyaseti' makalesinde bireylerin atomik olmadığı ve kendini her zaman kendi olmayanla diyalogu üzerinden tanımladığı görüşünü yineler. Kendi kendimize anlam üretmeyiz. Anlamlar önemsedığımız ama ben/biz olmayanla ilişkimizin sonucudur. 'Öteki', Laclaucu ifadeyle farklılıklar mantığının yansıması iken, önemli öteki ile ilişki mutlaka antagonist değildir. Önemli ötekinin bizi nasıl gördüğünü önemser, ona göre pozisyon alırız. Kapanmamın imkansızlığı ise ilişkilerin dinamizmine, devamlılığına işaret eder. Çin ile diğer Asya ülkelerinin gergin, yakın, dinamik ilişkisi de kapanmamın bir göstergesi olarak yorumluyoruz. Kuşak-Yol Projesine konusundaki politikalarıyla Güney Çin denizi konusundaki farklılık gösterebiliyor.

4. Sonuç

Yukarıda özetlenen ontolojik anlaşmazlıklar popülizm literatürünün kendisinin de içinden çıkmaya çalıştığı bir tartışma alanıdır. Buna rağmen, ideoloji, strateji, tarz, söylem tanımlarında ortak olan asgari ölçüt popülizmin 'halk' ve 'seçkin' ayrımını tabii olarak kurgulanmasıdır.

Popülizm dalgasının uluslararası ilişkilere etkilerini incelemek açısından ampirik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Dünyanın farklı bölgelerinden örneklerle popülistlerin yönetimde olduklarında nasıl davrandıkları ve dış politikalarının nasıl şekillendiği literatüre katkı niteliğinde araştırmalara gebedir. Literatür içindeki öz eleştirilerden batı merkezli çalışmalarla kısıtlı kalmamak ve popülizmin bukelemun karakterini göz ardı edip, her tür çağdaş siyaseti popülist olarak isimlendirmemek adına da popülizmi üzerinde anlaşılan en temel özelliği yani 'halk' ve 'seçkin' ayrımı yapmak olarak tanımlayarak, bu özelliklerin görüldüğü liderlerin dış politikasını çalışmak gereği oluşmuştur. Bu çalışma da popülizmi analiz aracı olarak halk ve seçkin ayrımını ön planda görmekte ve bu özelliklere haiz siyasetçilerin dış politikasını incelemek için temel önerilerde bulunmaktadır. Ortak bir çalışmanın parçası olduğu için vakaların detaylarına girilmemiş olsa da Güney Asya popülist liderlerinin dış politikasında Çin'i 'önemli öteki' olarak konumlandırmıştır. Hem Asya hem de dış politika ve popülizm ilişkisinin literatüre önemli katkıları olacaktır. Bu metnin ilerideki vaka ve karşılaştırmalı araştırmalara kavramsal ve analitik bir yol gösterici olmak gibi bir kısıtı mevcuttur.

Kaynaklar

- Aslanidis, Paris. (2016). "Is Populism an Ideology? A Refutation and a New Perspective." *Political Studies* 64 (IS): 88-104.
- Barr, Robert R. (2009). "Populists, outsiders and anti-establishment politics." *Party Politics* 15(1):29-48.
- Bonikowski, Bart, and Noam Gidron. 2016. "Multiple Traditions in Populism Research: Toward a Theoretical Synthesis." *Comparative Politics Newsletter*, American Political Science Association. 26(2):7-14.
- Brown, Katy ve Aurelien Mondon. (2020). "Populism, the Media, and the Mainstreaming of the Far Right: *The Guardian's* Coverage of Populism as a Case Study." *Politics* 00(0): 1-17. DOI: 10.1177/0263395720955036
- Brubaker, Rogers. (2020). "Populism and Nationalism." *Nations and Nationalism* 26(1): 44-66.
- De Cleen, Benjamin and Yannis Stavrakakis. (2017). "Distinctions and Articulations: A Discourse Theoretical Framework for the Study of Populism and Nationalism." *Javnost: The Public* 24(4): 301-319.
- De Cleen, Benjamin ve Yannis Stavrakakis. (2020). "How Should We Analyse the Connections between Populism and Nationalism: A Response to Rogers Brubaker." *Nations and Nationalism* 26: 314-322.
- Esen, Berk. (2019). "A New Democratic Agenda to Counter the Populist Tide Around the Globe." *Turkish Policy Quarterly* 18(3): 13-25.
- Freeden, Michael. (1998). "Is Nationalism a Distinct Ideology?" *Political Studies* 46 (4): 748-65.

- <https://www.theguardian.com/world/ng-interactive/2019/mar/06/revealed-the-rise-and-rise-of-populist-rhetoric>. Erişim tarihi: 03.12.2020.
- Kalaycıoğlu, Ersin. (2020). "Halk Yönetimi: Popülizm ve Demokrasi." *İktisat ve Toplum* 115: 4-21).
- Laclau, Ernesto ve Chantal Mouffe. (1985). *Hegemony and Socialist Strategy: Towards a Radical Democratic Politics*. New York ve Londra: Verso.
- Laclau, Ernesto. (2005a). *On Populist Reason*. London: Verso.
- Laclau, Ernesto. (2005b). "Populism: What's in a Name?" In F. Panizza (ed.), *Populism and the Mirror of Democracy*. London: Verso, pp. 32-49.
- Moffitt, Benjamin and Simon Tormey. (2014). "Rethinking Populism: Politics, Mediatization and Political Style." *Political Studies* 62 (2): 381-97.
- Moffitt, Benjamin. (2014). "How to Perform Crisis: A Model for Understanding the Key Role of Crisis in Contemporary Populism." *Government and Opposition* 50(2): 189-217.
- Mouffe, Chantal. (2019). *Sol Popülizm*. İstanbul: İletişim. Çev. Aybars Yankı.
- Mudde, Cas ve Cristóbal Rovira Kaltwasser. (2017). *Populism: A Very Short Introduction*. New York, NY: Oxford University Press.
- Mudde, Cas. (2004). "The Populist Zeitgeist." *Government and Opposition* 39(4): 541-63.
- Plagemann, Johannes ve Sandra Destradi. (2019). "Populism and Foreign Policy." *Foreign Policy Analysis* 15: 293-301.
- Stengel, Frank A., David B. MacDonald ve Dick Nabers. (Eds.) (2019). *Populism and World Politics: Exploring Inter and Transnational Dimensions*. Switzerland: Palgrave Macmillan.
- Taylor, Charles. (1994). *Politics of Recognition*. In A. Gutmann (ed.), *Multiculturalism: Examining the Politics of Recognition*. Princeton: Princeton University Press, pp. 25-73.
- Wodak, Ruth ve diğerleri. (2009(1999)). *The Discursive Construction of National Identity*. Edinburg: Edinburg University Press.
- Wodak, Ruth. (2015). *Politics of Fear: What Right-Wing Discourses Mean*. London: Sage.